
האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

אופנה או מגיפה? הפרעת קשב - מהבסיס הנורוביולוגי להשפעה החברתית - 3422

תאריך עדכון אחרון 09-02-2023

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: מוסמך

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: גיל הרך

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר ב'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): פרופ' איתי ברגר

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: itai.berger@mail.huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס:

מורי הקורס:
פרופ איתי ברגר

תאור כללי של הקורס:

סקירה עדכנית של הידע המדעי העדכני ביותר בנוגע להפרעת קשב וריכוז על כל היבטיה (אבחון, טיפול, הבסיס הניורוביולוגי-גנטי) והבהרת המודל המשמש במודל לעבודת צוות רב מקצועי בכל שלבי האבחון הטיפולי

מטרות הקורס:

מטרות הקורס:

- לסקור באופן מקיף את הידע המדעי הניורו-ביולוגי-התפתחותי הנוגע להפרעת קשב (ADHD).
- להכיר את הגישות הקליניות המתקפות ואת הכלים הנפוצים לאבחון הפרעת קשב החל מגיל הילדות ולאורך מעגל החיים.
- להכיר את דרכי הטיפול המגוונות, בדגש על התערבות מוקדמת ועל מודל עבודת הצוות הרב תחומי.
- להכיר את האספקטים הביו-פסיכו-סוציאליים שיש להפרעת קשב על התפתחות האדם ואת השפעתם על החברה המודרנית.

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

תוצרי למידה:

הסטודנטים יפתחו במהלך הקורס:

1. יכולת הבנה והערכה למורכבותה של הפרעת הקשב ובעיקר בקושי שבאבחון מדויק והתאמת טיפול אישי תוך התחשבות בכל הגורמים המשפיעים (הגורמים הניורו-ביולוגיים-גנטיים כמו גם הסביבתיים חברתיים-פסיכולוגיים) ואת היתרונות והמגבלות של הידע הקיים היום בתחום זה.
2. מודעות לעובדה כיצד הפרעת קשב מהווה מודל לעבודה מקצועית רב-תחומית משותפת החל משלב האבחון ועד הטיפול והמעקב ארוך הטווח.

הסטודנטים ירכשו את המיומנויות הבאות:

1. יכולת לבחון ולספק הסברים המתבססים על הוכחות מדעיות הנוגעים למרכיבים העיקריים הקשורים בהפרעת קשב.
2. יכולת לבחון את התהליך האבחוני והטיפולי תוך היכרות מעמיקה עם ההיבטים הרב תחומיים של תהליכים אלו.

דרישות נוכחות (%) :

כמקובל - העדרות של לא יותר מפעמיים

שיטת ההוראה בקורס: הרצאות, סרטונים ודיונים דרך פלטפורמת zoom

1. מבוא - הפרעת קשב כמודל לליקוי נזיר-התפתחותי המחייב עבודת צוות רב תחומי, הגדרה על סמך ה-DSM5, אפידמיולוגיה של הפרעת קשב בעולם ובישראל, סוגי הפרעת קשב.
2. הבסיס - הבסיס הנזיר-ביולוגי-גנטי לקיומה של הפרעת קשב.
3. הדמיה - של המוח בהפרעת קשב בילדים ובמבוגרים.
4. הפרעת קשב בגיל הרך - אבחון הפרעת קשב בגילאי טרום ביה"ס.
5. תהליך אבחון הפרעת קשב - מה רוצה הרופא לדעת? *parameters Practice* לאבחון על פי האיגודים המקצועיים לפי הגילאים השונים (הגיל הרך, גיל ביה"ס, מתבגרים), כשלים וחסרונות בתהליך הנוכחי.
6. מה עוד זה יכול להיות? - אבחנה מבדלת ותחלואה נלווית (*comorbidity*) בתהליך אבחון הפרעת קשב.
7. הגישה לטיפול בהפרעת קשב חלק א' - טיפולים שאינם תרופתיים. הרצאת אורח.
8. הגישה לטיפול בהפרעת קשב חלק ב' - טיפולים תרופתיים.
9. הפרעת קשב והזווית הפסיכיאטרית - הרצאת אורח.
10. הפרעת קשב ו-*autism* - הקשר בין מאפייני הפרעת קשב לאוטיזם, חפיפה והבדלים. אבחון מאפייני הפרעת קשב בילדים שאובחנו בשל אוטיזם.
11. הפרעת קשב ומגדר - האם קיימת הטיה מגדרית באבחון ובטיפול?
12. הפרעת קשב סביבה רעילה, סיכום הקורס - הפרעת קשב התעללות וסביבה רעילה. רפלקציה על הקורס.

חומר חובה לקריאה:

- 1 מבוא - הגדרה, אפידמיולוגיה, סוגים *Association Psychiatric American* (2013).
Diagnostic and statistical manual of mental disorders
DSM-5), 5th edn. Washington, DC.

2 הבסיס -

פתופיזיולוגיה והבסיס

הנזיר-ביולוגי גנטי

<https://psychscenehub.com/psychinsights/neurobiology-of-adhd/>

- 3 הדמיה של המוח בהפרעת קשב *FX1 Castellanos*, *E Proal*, *Large*. *in systems brain scale*.
ADHD: beyond the prefrontal-striatal model.
Trends Cogn Sci. 2012 Jan;16(1):17-26.
doi: 10.1016/j.tics.2011.11.007.

- 4 הפרעת קשב בגיל הרך *I Berger*, *Y Nevo*. *Early*.
of diagnosis for cues developmental
attention deficit/hyperactivity disorder in young children.
Dev Disabil Res Rev. 2011;17(2):170-9.
doi: 10.1002/ddrr.1111.

- 5 אבחון הפרעת קשב *M Earls*, *D Davison*, *E Chan*, *C Allan*, *Jr JF Hagan*, *ML Wolraich*,
Evans SW, *Flinn SK*, *Froehlich T*, *Frost J*, *Holbrook JR*, *Lehmann CU*, *Lessin HR*,
Okechukwu K, *Pierce KL*, *Winner JD*, *Zurhellen W*; *SUBCOMMITTEE ON CHILDREN*
AND ADOLESCENTS WITH ATTENTION-DEFICIT/HYPERACTIVE DISORDER.

- Clinical Practice Guideline for the Diagnosis, Evaluation, and Treatment of Attention Deficit/Hyperactivity Disorder in Children and Adolescents. *Pediatrics*. 2019 Oct;144(4). pii: e20192528. doi: 10.1542/peds.2019-2528.

6 מה עוד זה יכול להיות?

אבחנה מבדלת ותחלואה נלווית .A Adesman ,O Obioha ,the in pitfalls and ,perils ,Pearls .
assessment and treatment of attention-deficit/hyperactivity disorder in adolescents.
Curr Opin Pediatr. 2014 Feb;26(1):119-29.
doi: 10.1097/MOP.0000000000000053.

7 טיפול בהפרעת קשב חלק א' -

טיפולים שאינם תרופתיים יעודכן בהמשך

8 טיפול בהפרעת קשב חלק ב' -

טיפולים תרופתיים &eq; כמו בהרצאה 5

9 הפרעת קשב והזווית הפסיכיאטרית - יעודכן בהמשך

10 הפרעת קשב ואוטיזם .I Berger ,H Cassuto ,J Peled
Processing speed as a marker to stimulant effect in clinical sample of children with high functioning autism spectrum disorder. *Nord J Psychiatry*. 2019 Nov 5:1-5. doi: 10.1080/08039488.2019.1686063.

11 הפרעת קשב ומגדר .I Berger ,R Kochman-Haimov
regularly of functions Cognitive cycling women may differ throughout the month, depending on sex hormone status; a possible explanation to conflicting results of studies of ADHD in females.
Front Hum Neurosci. 2014 Apr 1;8:191. doi: 10.3389/fnhum.2014.00191. eCollection 2014.

12 הפרעת קשב וסביבה רעילה + הערכת הקורס וסיכום
<https://www.youtube.com/watch?v&eq;rVwFkcOZHJw>

חומר לקריאה נוספת:

מרכיבי הציון הסופי :

מידע נוסף / הערות: